

PRAKSISOVERSIGT · MENNESKERETTIGHEDER

Praksisoversigt over hadforbrydelser (straffelovens § 266 b)

Bevistema, grovhedskriterium og gruppeafgrænsning efter Højesterets helhedsvurdering

Version 2 · Opdateret 16. jul. 2026 · 20 afgørelser · 2012-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Straffelovens § 266 b – racismeparagraffen – kriminaliserer offentligt fremsatte udtalelser, hvorved en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse, tro, handicap, seksuel orientering, kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika. Bestemmelsen blev indført i 1971 som opfyldelse af FN's racediskriminationskonvention og er siden udvidet fire gange, senest i 2022 med handicap og kønsminoriteter. Praksis er domineret af tre bevistemaer: om ytringen er fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds, om den passerer grovhedstærsklen, og om den ramte persongruppe overhovedet er afgrænset ved et af de beskyttede kendetegn. Højesteret har i både Asylspray-sagen (2021) og jokehjemmeside-sagen (2026) frifundet og fastslået, at strafbarheden beror på en helhedsvurdering af ytringens indhold, den sammenhæng den er fremsat i, og hvem der har fremsat den.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Strafbarhed efter § 266 b beror på en helhedsvurdering, hvor der lægges vægt på ytringens indhold, den sammenhæng den er fremsat i, og hvem der har fremsat den (Højesterets dom af 23. januar 2026).
- 02** Persongruppen skal være afgrænset ved et af de i loven nævnte kendetegn – "ikke-vestlige migranter" og "asylansøgere" er ikke en beskyttet gruppe, og "personer, der ikke er danskere" heller ikke.
- 03** Grovhedskriteriet er som udgangspunkt opfyldt, når ytringen indebærer, at en gruppe generelt mangler værdi som mennesker – typisk ved negativt ladede dyresammenligninger, sygdomssammenligninger eller generaliserende påstande om grov kriminalitet.
- 04** Forhold af mindre grovhed, videnskabeligt fremsatte teorier og udtalelser fremsat som led i en saglig debat falder uden for det strafbare område.
- 05** Vittighedsformen udelukker ikke i sig selv strafbarhed, men kan efter en samlet kontekstsvurdering føre til frifindelse – landsret og Højesteret nåede modsatte resultater om de samme 50 udsagn.
- 06** Opslag på en offentligt tilgængelig profil er som hovedregel omfattet; ved lukkede profiler kræves dokumentation for profilopsætning og antal personer med adgang, før udbredelsesforsæt kan lægges til grund.

- 07** Fuldbyrnelsen indtræder, når ytringen offentliggøres – efterfølgende redigering ophæver ikke det strafbare forhold, men kan virke formildende efter § 82, nr. 8.
- 08** Straffen for førstegangstilfælde efter stk. 1 er som udgangspunkt bøde, mens propagandavirksomhed efter stk. 2 udløser påstand om frihedsstraf.
- 09** Politikeres ytringsfrihed nyder særlig beskyttelse efter EMRK artikel 10, men afskærer ikke domfældelse – Højesteret har flere gange straffet politikere efter § 266 b.
- 10** Ved propagandavirksomhed foretages en helhedsvurdering, så systematisk anvendelse af stærkt negativt ladede udtalelser kan opfylde grovhedskravet, selv om de enkelte udtalelser ikke isoleret gør det.
- 11** Alle sager om § 266 b skal forelægges statsadvokaten – også når anmeldelsen påtænkes afvist, eller efterforskningen indstilles.
- 12** Sager om § 266 b må i almindelighed anses for at være af særlig indgribende betydning for tiltalte eller af særlig offentlig interesse, hvorfor domsmænd som udgangspunkt skal medvirke.
- 13** Fra 1. januar 2022 omfatter bestemmelsen også handicap, kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika – Østre Landsret domfældte i maj 2026 for forhånelse af drag queens på grundlag af kønsudtryk.

§ 1 Bestemmelsens to led og dens fire udvidelser siden 1971

Straffelovens § 266 b består af to led. Efter **stk. 1** straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år:

Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro eller sit handicap eller på grund af den pågældende gruppes seksuelle orientering, kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Efter **stk. 2** skal det ved straffens udmåling betragtes som en særligt skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed.

Bestemmelsen blev indsat i 1971 som led i Danmarks ratifikation af FN's konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination og bygger på **betænkning nr. 553/1969 om forbud mod racediskrimination**. Under Folketingets behandling blev den foreslåede ordlyd ændret fra »trues, forhånes eller gøres til genstand for nedsættende omtale eller behandling« til »trues, forhånes eller nedværdiges« – netop for i højere grad at tilgodese hensynet til menings- og ytringsfriheden (Folketingstidende 1970-71, tillæg B, sp. 3006). Den sproglige stramning er stadig det centrale fortolkningsbidrag, når domstolene i dag skal afgrænse grovhedstærsklen.

Bestemmelsen har siden været ændret fire gange:

År	Ændringslov	Indhold
1987	lov nr. 357 af 3. juni 1987	»Seksuel orientering« tilføjes

1995	lov nr. 309 af 17. maj 1995	Stk. 2 om propagandavirksomhed indsættes
2021	lov nr. 2591 af 28. december 2021	Handicap, kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika tilføjes (i kraft 1. januar 2022)
2025	lov nr. 201 af 25. februar 2025	§ 81 f indsættes – skærpede straffzoner og strafferperioder for hadforbrydelser

LGBTI-reformen fra 2021 er den senest indholdsmæssige udvidelse. Af forarbejderne til [lov nr. 2591 af 28. december 2021](#) fremgår begrundelsen:

Straffelovens § 266 b yder i dag ikke en særlig beskyttelse af personer, der udsættes for hadefulde ytringer på grund af et handicap. Hadefulde ytringer har til formål at skade de personer, de rettes mod, og kan i yderste konsekvens føre til vold og overgreb. Det er Justitsministeriets vurdering, at det strafferetlige værn mod sådanne hadefulde ytringer bør styrkes for at sikre en bedre beskyttelse af denne gruppe af personer.

Forarbejderne definerer samtidig de nye begreber: kønsidentitet dækker »en persons indre og individuelle oplevelse af sit køn«, kønsudtryk »måden, hvorpå man udtrykker sit køn, f.eks. valg af tøj, frisure, makeup, adfærd, bevægelser og tale«, og kønskarakteristika »de legemlige egenskaber, der kendetegner og differentierer kønnet«. Handicapbegrebet skal forstås i overensstemmelse med artikel 1 i FN's handicapkonvention.

Ved siden af § 266 b står [lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. § 1](#), der rammer nægtelse af betjening eller adgang på grund af de samme kendetegn. Den bestemmelse angår handlinger, ikke ytringer, og behandles ikke nærmere her.

LOV

[Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. § 1](#)[Straffeloven § 81f](#)[Straffeloven § 266b, stk. 1, 2](#)

§ 2 Bevistemaet "offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds"

Første betingelse er, at ytringen er fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds. [Rigsadvokatmeddelelsen om hadforbrydelser, pkt. 4.1.1](#) opstiller et systematisk skema over fremsættelsesmåder:

- **Offentlige møder, aviser, radio og tv** samt deres elektroniske udgaver: altid omfattet.
- **Offentlige debatfora, hjemmesider, blogs og sociale medier**: som hovedregel omfattet.
- **Lukkede fora, fx en lukket Facebook-profil**: kræver forsæt til udbredelse i en videre kreds – og dermed dokumentation af, hvor mange personer der har adgang til profilen, og hvordan profilen er sat op.
- **Udtalelser til journalister**: som hovedregel omfattet, men ikke altid.
- **Over for en enkeltperson på ikke-offentligt tilgængelige steder**: som hovedregel ikke omfattet.
- **Over for en enkeltperson på offentligt tilgængelige steder**: efter omstændighederne omfattet, når udtalelsen er overhørt af flere tilfældige udenforstående, og dette må have stået gerningsmanden klart.

Denne sontring er afgørende i praksis. I **8-2682/2015** havde tiltalte lagt syv meddelelser på sin Facebook-profil med udsagn som »Fucking perkere - ud af mit land« og gentagne sammenligninger med aber og indavl. Profilens

indstillinger var *lukkede*, men Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter kunne dokumentere, at ytringerne med sikkerhed var udbredt til mindst 20 unikke profiler og antageligt op mod 68 personer. Retten i Hillerød fandt herefter udbredelsesforsættet bevist:

På baggrund heraf og efter den foreliggende udtalelse af 9. oktober 2014 fra Rigspolitiet, Nationalt Efterforskningscenter, lægges det til grund, at tiltalte var bekendt med, at oplysningerne fra den private profil kunne blive udbredt til en videre ubestemt kreds af personer. Tiltaltes meddelelser på Facebook-profilen anses derfor at være fremsat med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Hvor dokumentationen mangler, falder tiltalen. Højesteret frifandt i **Sag 228/2011** netop under henvisning til manglende bevis for udbredelsesforsæt i en sag om udtalelser om muslimer. Rigsadvokatmeddelelsen refererer tilsvarende en utrykt landsretsdom (dom nr. 1.4.9), hvor der skete frifindelse for en kommentar til et opslag på en *anden persons* Facebook-profil, fordi der ikke forelå oplysninger om, hvordan profilen var sat op, eller hvor mange der havde adgang.

Modsat kan tiltaltes egen adfærd udfylde bevisbyrden. I **SS-848/2015-HEL** hævdede tiltalte, at han ikke var klar over, at profilen var offentligt tilgængelig – han havde overset globus-ikonet ved opslagene. Helsingør Ret tilsidesatte forklaringen og lagde vægt på, at han selv havde skrevet flere indlæg i tråden og måtte have modtaget et stort antal notifikationer.

Fuldbyrdelsestidspunktet er offentliggørelsen. I **S-2236-24** havde tiltalte kun ladet kommentaren stå i cirka ni minutter, før han redigerede teksten. Vestre Landsret tiltrådte byrettens vurdering af, at forholdet var fuldbyrdet i det øjeblik, kommentaren blev lagt på Facebook, og at den efterfølgende redigering ikke ændrede herved – men redigeringen indgik som formildende omstændighed efter [§ 82, nr. 8](#).

LOV	Straffeloven § 82	Straffeloven § 266b, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets frifindelse i sag om udtalelser om muslimer grundet manglende bevis for udbredelsesforsæt		20.04.2012
	Landsretten · Betinget fængsel for hadefulde ytringer og tilskyndelse til udryddelse af muslimer på Facebook		11.06.2025
	Byretten · Dommens sammenfatning: Bødestraf for racistiske udtalelser på Facebook - Overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1		11.02.2016
	Byretten · Dom for overtrædelse af racismeparagraffen ved fremsættelse af grove hadske udtalelser på Facebook		28.09.2015

Grovhedskriteriet: hvornår "trues, forhånes eller nedværdiges" en gruppe

Ytringen skal have karakter af en trussel, forhånelse eller nedværdigelse. [Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 4.1.4](#) udleder af forarbejderne tre generelle indskrænkninger i det strafbare område:

- Forhold af mindre grovhed.
- Videnskabeligt fremsatte teorier om racemæssige, nationale eller etniske forskelligheder.
- Udtalelser, der ikke falder i egentlig videnskabelig sammenhæng, men på anden måde som led i en saglig debat.

Bedømmelsen er objektiv: strafbarheden beror på en generel vurdering af, om udsagnene i den konkrete sammenhæng er *egnede* til at virke forhånende eller nedværdigende – ikke på, om den pågældende gruppe faktisk har følt sig krænket.

Kernen i praksis er formuleret således i meddelelsen: udtalelser, der indebærer, at en bestemt gruppe generelt mangler værdi som mennesker, opfylder som udgangspunkt grovhedskriteriet. Tre typetilfælde går igen:

Kategori	Eksempler fra retspraksis
Dyresammenligninger	»yngler som rotter«, »formere sig som rotter«, »perker svin, sorte so«, »den eneste forskel på muhamedanere og rotter er, at rotter ikke får socialhjælp«, »du ligner en abe«
Sygdomssammenligninger	U 1999.296V (»De sorte breder sig alle steder. Det er ligesom en kræftsygdom!«), U 1995.887H (jøder betegnet som en pest)
Generaliserende påstande om grov kriminalitet	»unge indvandrere voldtager og voldtager«, »nej til flere muhamedaner-voldtægter«, »især muslimerne, der laver vold, kriminalitet og begår voldtægt«

Den nedre grænse er markeret af **U 1980.465Ø**, hvor udsagnet »fremmedarbejderne misbruger vort socialsystem« førte til frifindelse.

I **8-2682/2015** formulerede Retten i Hillerød grovhedsvurderingen kortfattet:

Tiltaltes meddelelser på Facebook-profilen "T1" er af ikke ubetydeligt grovhed og ved hvilke en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro.

At en ytring formelt retter sig mod en *ideologi* frem for et *trossamfund*, fritager ikke automatisk. I **SS-848/2015-HEL** havde tiltalte skrevet, at »ideologien Islam er fuldt ud lige så afskyvækkende, modbydelig, undertrykkende og menneskefjendsk som Nazismen«, og forklarede, at han kun sigtede til den politiske del af islam. Retten tilsidesatte sondringen og lagde vægt på, at han samme dag havde skrevet »Islam vil netop misbruge demokratiet til at afskaffe demokratiet«. Udtalelserne blev i den samfundsmæssige og historiske kontekst i efteråret 2013 opfattet som generaliserende påstande om islam som sådan – og dermed som forhånende over for tilhængere af islam.

Kontekst kan også skærpe. I **V.L. S-2441-16** lagde Vestre Landsret vægt på ytringernes ubetingede karakter:

Ved straffastsættelsen lægger landsretten vægt på, at udtalelserne er meget bastante, idet der bl.a. henvises til at skyde svinene, likvidere lortet, få alle lorte muslimer væk og skære halsen over på svinene. Udtalelserne har således en grov karakter, selvom de er ubehjælpomt formuleret.

Selv en klodset formulering fritager altså ikke, når indholdet er tilstrækkeligt groft.

LOV	Straffeloven § 266b, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Dom for offentlig tilskyndelse til vold og hadefulde udtalelser mod muslimer på Facebook	17.02.2017
	Byretten · Dommens sammenfatning: Bødestraf for racistiske udtalelser på Facebook - Overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1	11.02.2016
	Byretten · Dom for overtrædelse af racismeparagraffen ved fremsættelse af grove hadske udtalelser på Facebook	28.09.2015

Afgrænsningen af "en gruppe af personer" – Højesterets § 4 Asylspray-dom

Det tredje og ofte afgørende bevistema er, om den ramte persongruppe overhovedet er afgrænset ved et af de beskyttede kendetegn. [Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 4.1.3](#) formulerer kravet skarpt:

Ikke enhver gruppering af mennesker er omfattet af begrebet "en gruppe af personer". Gruppen af personer, som forhåns mv., kan således blive så stor/mangfoldig, at udtalelsen ikke anses for en overtrædelse af § 266 b. En gruppe af personer i § 266 b's forstand skal have et fælles træk/karakteristikum og dermed udgøre en "bestemt" gruppe for at være omfattet af bestemmelsen.

Den ledende afgørelse er Højesterets dom af 20. januar 2021 i **Sag 100/2020** (UfR 2021.1824 H). Tre medlemmer af Danskernes Parti havde i september 2016 på offentlig gade uddelt små hårlakspraydåser mærket »Asylspray« sammen med flyers med tekster om migranter og asylansøgere. Højesteret tiltrådte, at ytringerne var udtryk for forhånelse eller nedværdigelse, og at de var fremsat offentligt. Det afgørende var herefter, om persongruppen var forhånet *på grund af* et af de beskyttede kendetegn. Flertallet (tre dommere) fandt, at persongrupperne »ikke-vestlige migranter« og »asylansøgere« ikke var afgrænset ved en bestemt race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse, tro eller seksuel orientering, og at ytringerne ikke var rettet mod de pågældende på grund af disse forhold. De tiltalte blev frifundet, og statskassen betalte sagens omkostninger for alle tre instanser.

Mindretallet (to dommere) ville stadfæste landsrettens domfældelse. De fandt, at udtalelserne i den konkrete sammenhæng måtte forstås som rettet mod migranter, asylansøgere og flygtninge fra ikke-vestlige lande – fx med syrisk eller afghansk oprindelse – netop på grund af deres nationale og etniske oprindelse, og at hensynet til politikeres vidtgående ytringsfrihed ikke kunne begrunde straffrihed for så grove forhånelser.

Dommen har en tydelig forgænger i **TfK 2013.967V**, hvor opklæbning af klistermærker med hagekors og teksten »Danmark for danskerne« på et vindue i en indisk restaurant ikke blev anset for en overtrædelse. Landsretten lagde vægt på, at udsagnene ikke indeholdt en nedværdigelse eller forhånelse af en gruppe på grund af race mv., og at *personer, der ikke er danskere*, ikke udgør »en bestemt gruppe af personer« i § 266 b's forstand. Hverken hagekorsene eller den omstændighed, at klistermærkerne blev opsat på en »etnisk« restaurant, kunne føre til et andet resultat.

Gruppekriteriet er dermed en reel og ofte udslagsgivende begrænsning: jo mere ytringen retter sig mod en *retlig eller social status* (asylansøger, migrant, ikke-dansker) frem for et *iboende kendetegn* (race, etnicitet, tro), desto længere er der til domfældelse. Modsat rammer bestemmelsen, når gruppen er defineret ved troen – som i **S-2236-24**, hvor Vestre Landsret om kommentaren » Hamas skal udryddes, sammen med muslimer, islam, jihad og kvinder, der undertrykkes af en sindssyg tilgang til religion« tiltrådte, at teksten var »en trussel og forhånelse i hvert fald af muslimer, der bekender sig til islam«.

Selve karakteristikken kan i øvrigt være genstand for presseetisk tvist. I Pressenævnets afgørelse af 26. marts 2025 gjorde en partistifter gældende, at overskriften »skyldig i at komme med racistisk udtalelse« var usand, fordi han var dømt for at forhåne en *nationalitet* – ikke en race. Nævnet fandt, at formuleringen havde dækning i, at han var dømt efter § 266 b (»racismeparagraffen«), og udtalte ikke kritik.

Højesteret · Højesteret frifinder medlemmer af Danskernes Parti for overtrædelse af racismeparagraffen (§ 266 b) ved uddeling af "Asylspray"	20.01.2021
Landsretten · Betinget fængsel for hadefulde ytringer og tilskyndelse til udryddelse af muslimer på Facebook	11.06.2025
Pressenævnet · Pressenævnets vurdering af medieomtale om domfældelse for overtrædelse af racismeparagraffen	26.03.2025

Ytringsfriheden som fortolkningsramme: EMRK artikel 10 og grundlovens § 77

§ 5

§ 266 b skal fortolkes i lyset af artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

[Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 4.3.1](#) redegør for rammen: beskyttelsen er ikke absolut, men indgreb kræver en konkret proportionalitetsafvejning af, om indgrebet er nødvendigt i et demokratisk samfund. Politikeres ret til ytringsfrihed tillægges meget stor betydning, fordi de repræsenterer deres vælgere og forsvare deres interesser – indgreb i en valgt politikers ytringsfrihed undergives derfor en meget intensiv prøvelse.

Den vide ramme afskærer imidlertid ikke domfældelse. [Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 4.3.2](#) opregner en række afgørelser, hvor danske politikere er straffet efter § 266 b:

- **U 2000.2234H** – stifter af et politisk parti og gennem flere perioder medlem af Folketinget.
- **U 2003.1947Ø** – fire medlemmer af en politisk organisation.
- **U 2003.2435V** – udtalelser fremsat på et politisk partis landsmøde.
- **U 2004.734H** – spidskandidaten for et politisk parti.

Den modsatte pol er EMD's dom i **Jersild mod Danmark** (23. september 1994), hvor en journalist i tv-programmet »Søndagsavisen« havde interviewet nogle »Grønjakker«, der fremkom med udtalelser omfattet af § 266 b. Domstolen fandt, at hensynet til ytringsfriheden måtte veje tungere end hensynet til at beskytte de ramte befolkningsgrupper, og lagde afgørende vægt på, at journalisten ikke selv fremkom med de krænkende udtalelser. Formidlerrollen er dermed afgørende – den, der gør en andens strafbare udtalelser til sine egne, er derimod ansvarlig, jf. **U 2014.73V**, hvor gengivelse på tiltaltes blog af en andens strafbare udtalelser som led i en debat om politik og religion i Mellemøsten udgjorde en overtrædelse.

Afvejningen sætter også grænser for bevisførelsen. [Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 3.2.2](#) instruerer anklagemyndigheden i at modsætte sig krav fra tiltalte om at føre bevis for rigtigheden af fx beskyldninger om grov kriminalitet, med henvisning til **U 2000.2234H**, hvor Højesteret tilkendegav, at der ikke havde været grundlag for at give tiltalte adgang til bevisførelse, der bl.a. skulle godtgøre, at udtalelserne hvilede på videnskabelige undersøgelser. Sandhedsbevis er altså ikke et forsvar mod § 266 b.

I de nyeste sager påberåbes tillige [grundlovens § 77](#) ved siden af artikel 10, jf. Højesterets dom af 23. januar 2026 i **48/2025**, hvor tiltalte gjorde gældende, at vittighederne ikke opfyldte betingelserne for strafbarhed, »herunder når bestemmelsen fortolkes i overensstemmelse med grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 10«.

Uden for strafferetten trækker Pressenævnet en parallel grænse for, hvornår et medie må *karakterisere* ytringer som racistiske. I **2019-80-0315** afviste nævnet krav om genmæle over Ekstra Bladets betegnelse af en DBU-værts ordspil som en »racistisk joke«, fordi der var tale om en journalistisk og subjektiv vurdering af klagerens egne skriftlige ytringer – ikke en faktisk oplysning. Tilsvarende frifandt nævnet i **2022-80-0857**

Netavisen Pio for et debatindlæg, der beskyldte en kunstner for »racistisk sprogbrug«, med henvisning til de vide rammer for frisprog i debatindlæg og til, at klageren som offentlig person må acceptere en højere grad af kritisk omtale.

LOV	Grundloven § 77	Straffeloven § 266b, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Frifindelse for hadefulde ytringer: Vittigheder på jokehjemmesider falder uden for straffelovens § 266 b efter helhedsvurdering af kontekst		23.01.2026
	Pressenævnet · Pressenævnet frifinder Netavisen Pio for kritik i sag om debatindlæg og beskyldninger om racistisk sprogbrug		22.09.2022
	Pressenævnet · Pressenævnet afviser krav om genmæle efter omtale af kontroversielle Facebook-opslag		12.11.2019

§ 6 Højesterets helhedsvurdering – jokehjemmeside-sagen gennem tre instanser

Den vigtigste nyere afgørelse er Højesterets dom af 23. januar 2026, der udgør kulminationen på en instanskæde, hvor alle tre retter nåede forskellige resultater om det samme materiale. Sagen angik en mand, der ejede og administrerede en dansk og en tysk hjemmeside med vittigheder kategoriseret under overskrifter som »Jøde jokes« og »Neger jokes«.

Instans	Afgørelse	Resultat
Retten i Holstebro, 3. april 2024 – SS-959/2023-HOL	129 vittigheder omfattet af tiltalen; mindretal ville frifinde	7 dages betinget fængsel
Vestre Landsret, 24. februar 2025 – SS-753/2024-VLR	Tiltalen begrænset til 53 udsagn; flertal (5 voterende) fandt 50 omfattet, mindretal (1) ville frifinde	7 dages betinget fængsel stadfæstet
Højesteret, 23. januar 2026 – SS-48/2025-HJR	Helhedsvurdering	Frifindelse

Vestre Landsrets flertal fandt, at de 50 udsagn var udtryk for, at jøder og sorte mennesker manglede værdi som mennesker – for jødernes vedkommende navnlig ved at latterliggøre dem med reference til holocaust, og for gruppen af sorte mennesker ved at beskrive dem som slaver, værdiløse, kriminelle eller med analogier til dyreriget. Flertallet fastslog udtrykkeligt, at det forhold, at udsagnene var formuleret som vittigheder, ikke kunne føre til et andet resultat. De resterende tre udsagn indeholdt holocaust-referencer, men var ikke på samme måde udtryk for, at jøder mangler værdi som mennesker, og faldt derfor uden for. Landsrettens mindretal – ligesom et mindretal i byretten – ville frifinde med den begrundelse, at der var tale om vittigheder på en hjemmeside, hvor man aktivt skulle *søge materialet frem*.

Anklagemyndigheden fremhævede efter landsretsdommen, at den dømte »ikke er fremkommet med udtalelserne som led i en saglig debat, men har derimod tjent penge på at udvælge og kategorisere vittighederne«.

Højesteret nåede det modsatte resultat og formulerede den generelle prøvelsesnorm:

Efter det anførte finder Højesteret, at det beror på en helhedsvurdering, om en udtalelse er omfattet af bestemmelsen. I vurderingen må der lægges vægt på udtalelsens indhold og den sammenhæng, den er fremsat i.

Højesteret understregede samtidig, at »udtalelse eller anden meddelelse« efter forarbejderne omfatter både skriftlige og mundtlige udtryksformer, herunder billeder, og at udtrykket derfor skal forstås bredt. Om grovheden henviste Højesteret til Folketingstidende 1970-71, tillæg A, sp. 1185, og betænkning nr. 553/1969, s. 34: der skal en vis grovhed til, og bestemmelsen skal anvendes under fornødent hensyn til ytringsfriheden. Højesteret henviste desuden til sin egen dom af 20. januar 2021 (**UFR 2021.1824**) for kravet om, at forhånelsen skal ske *på grund af* de beskyttede kendetegn.

Dommen er ikke et frikort for vittighedsformen. Landsrettens flertal havde ret i, at etiketten »joke« ikke i sig selv fritager – men Højesteret placerer formen, konteksten og afsenderen som selvstændige elementer i en samlet vurdering, hvor de tilsammen kan trække ytringen under grovhedstærsklen. Retsstillingen er dermed, at grovhedsvurderingen ikke kan foretages på det enkelte udsagn isoleret, men skal ske i lyset af hele den sammenhæng, ytringen indgår i.

LOV	Straffeloven § 266b, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Frifindelse for hadefulde ytringer: Vittigheder på jokehjemmesider falder uden for straffelovens § 266 b efter helhedsvurdering af kontekst	23.01.2026
	Højesteret · Højesteret frifinder medlemmer af Danskernes Parti for overtrædelse af racismeparagraffen (§ 266 b) ved uddeling af "Asylspray"	20.01.2021
	Landsretten · Dom for racistiske udtalelser på hjemmesider - Overtrædelse af straffelovens § 266 b	24.02.2025
	Byretten · Dom for racistiske udtalelser på hjemmesider – Betinget fængsel	03.04.2024

§ 7 De nye beskyttede grupper: handicap og kønsminoriteter efter 2022

Med [lov nr. 2591 af 28. december 2021](#), i kraft 1. januar 2022, blev § 266 b udvidet med handicap, kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika. Forarbejderne beskriver rækkevidden:

Ændringen indebærer, at det kommer til at fremgå eksplicit af bestemmelsen, at det er strafbart offentligt eller med fortsat til udbredelse i en videre kreds at fremsætte en udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund den pågældende gruppes kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika.

Den første markante domfældelse på det nye grundlag faldt 8. maj 2026, hvor Østre Landsret i **AM2026.05.080** – også registreret som **S-2179-25** – stadfæstede en dom for en Facebook-kommentar om et dragshow for børn (»Pædofili i børnehøjde...« / »pædofile stodder«). Landsretten henførte forholdet under [§ 266 b, stk. 1](#), jf. [§ 89](#), som forhånelse af en gruppe på grund af dennes **kønsudtryk**. Institut for Menneskerettigheder opsummerede afgørelsens betydning kort efter: landsretten vurderede, at straffeloven også beskytter drag queens mod forhånelse.

Afgørelsen illustrerer, at kønsudtryk er et selvstændigt kriterium ved siden af kønsidentitet: det er ikke gerningsmandens opfattelse af de forurettedes indre kønsoplevelse, men den ydre måde at udtrykke køn på – tøj, frisure, makeup, adfærd – der udgør det beskyttede kendetegn. Det svarer nøjagtigt til den definition, forarbejderne til [lov nr. 2591 af 28. december 2021](#) anlagde.

For handicap-kriteriet er praksis endnu sparsom. [Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 4.1.5](#) fastslår, at begrebet skal forstås i overensstemmelse med FN's handicapkonventions artikel 1, dvs. personer med »en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre«.

På det ældre grundlag – seksuel orientering, indsat ved [lov nr. 357 af 3. juni 1987](#) – er den mest citerede afgørelse **TfK 2018.901V** (dom 1.2.14), hvor en imam til to journalister havde udtalt, at »Homoseksualitet er unaturligt. Det er ligesom at dyrke sex med dyr«, og »Det er uacceptabelt og lige så unormalt som at spise sin egen lort. Eller spise hunde. For os er det ligesom at være pædofil«. Sagen er dobbelt instruktiv: den viser både, at grovhedskriteriet var opfyldt, og at udtalelser til journalister med henblik på artikler er fremsat med udbredelsesforsæt.

Rigsadvokatmeddelelsen præciserer, at udtrykket »seksuel orientering« efter forarbejderne til [lov nr. 357 af 3. juni 1987](#) skal forstås som en persons *lovlige* seksuelle adfærd og indstilling.

LOV	Straffeloven § 89	Straffeloven § 266b, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Østre Landsret domfælder for hadefuld ytring mod drag queens: "Pædofili i børnehøjde..." udgør forhåndsbeholdning af kønsudtryk efter straffelovens § 266 b		08.05.2026
	Landsretten · Hadefuld ytring om drag queens på Facebook – "pædofile stødder"-kommentar om dragshow for børn stadfæstet af Østre Landsret		08.05.2026

§ 8 Propagandavirksomhed efter stk. 2 – den kvalificerede form

[§ 266 b, stk. 2](#) blev indsat ved [lov nr. 309 af 17. maj 1995](#) og gør det til en særligt skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed. [Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 4.2](#) definerer begrebet som »udøvelsen af en vis systematisk, intensiv eller vedvarende virksomhed med henblik på at påvirke meningsdannelsen«.

To forhold taler ifølge meddelelsen for at henhøre et forhold under stk. 2:

- At overtrædelsen er begået **af flere i forening** – navnlig hvis de pågældende har samvirket i mere end én enkeltstående situation, tilhører samme forening eller organisation, og fremsættelsen må anses for sket som led i organisationens virke.
- **Mere omfattende udbredelse** – navnlig om ytringerne er fremsat i et medie med større rækkevidde, fx trykt skrift, radio, tv, internettet eller andet elektronisk medie.

En central fortolkningsregel er, at stk. 2 ikke udvider det strafbare område, men *ændrer prøvelsesniveauet*:

Når forholdet har karakter af propagandavirksomhed, skal der imidlertid foretages en helhedsvurdering, således at en systematisk anvendelse af stærkt negativt ladede udtalelser og påstande vedrørende bestemte grupper af personer, der er beskyttet af bestemmelsen, efter omstændighederne kan føre til, at kravet om grovhed må anses for opfyldt, selv om de enkelte udtalelser mv. ikke isoleret set fuldt ud opfylder dette krav.

Systematikken kan altså løfte enkeltudsagn over grovhedstærsklen, som isoleret ville falde under den. Kravet om, at ytringen skal være af en vis grovere karakter, er dog ikke opgivet.

[Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 4.2.1](#) uddrager fire momenter af retspraksis: om udtalelserne hidrører fra medlemmer af en politisk organisation, om de er fremsat som led i udbredelsen af organisationens politiske

holdninger, om de er fremkommet gennem en længere periode, og om de har til formål at påvirke meningsdannelsen. Domfældelser omfatter bl.a. **U 2003.1428Ø** (forening udbredte udtalelser på internettet og løbesedler), **U 2003.1947Ø** (medlemmer af en politisk organisation fremstillede annonce og plakater) og **U 2004.734H** (udtalelser fremsat som led i en valgkamp og på politikerens hjemmeside). Nyere utrykte afgørelser vedrører film lagt på et politisk partis YouTube-kanal (dom 2.2.10) og udtalelser på Twitter samt et politisk partis YouTube-kanal og Facebook-side (dom 2.2.11).

Frifindelserne trækker grænsen. I dom 1.1.8 fandt retten det ikke godtgjort, at et debatindlæg på et politisk partis hjemmeside havde karakter af propagandavirksomhed. I dom 1.1.13 lagde retten vægt på, at der var tale om en *privat* hjemmeside, og at tiltalte ikke havde foretaget foranstaltninger med henblik på, at et stort antal personer skulle besøge hjemmesiden eller blive gjort opmærksom på den. Den aktive spredningsindsats er dermed et selvstændigt moment – hvilket giver genklang i mindretalsvotummet i **SS-753/2024-VLR**, der lagde vægt på, at man aktivt skulle søge materialet frem på hjemmesiderne.

LOV

Straffeloven § 266b, stk. 2

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret frifinder medlemmer af Danskernes Parti for overtrædelse af racismeparagraffen (§ 266 b) ved uddeling af "Asylspray"

20.01.2021

Landsretten · Dom for racistiske udtalelser på hjemmesider - Overtrædelse af straffelovens § 266 b

24.02.2025

Strafudmåling: bøde som udgangspunkt, frihedsstraf ved § 9 propaganda

Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 5.1 fastlægger anklagepraksis:

Strafpåstanden for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, skal i førstegangstilfælde som udgangspunkt være bøde. Sagerne kan efter omstændighederne afgøres ved, at tiltalte vedtager et udenretligt bødeforelæg. [...] Ved overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, om propagandavirksomhed, skal anklagemyndigheden i almindelighed nedlægge påstand om frihedsstraf.

Sondringen mellem stk. 1 og stk. 2 er dermed også sanktionsmæssigt afgørende: bøde over for frihedsstraf. Retspraksis bekræfter mønsteret for rene stk. 1-forhold:

Sag	Forhold	Straf
SS-848/2015-HEL (11. februar 2016)	Facebook-opslag med islam/nazisme-sammenligning; begrænset udbredelse; tiltalte pensionist	4 dagbøder á 400 kr.
8-2682/2015 (28. september 2015)	Syv Facebook-meddelelser; udbredt til 20-68 personer; tidligere straffet	10 dagbøder á 400 kr., jf. § 89
SS-959/2023-HOL / SS-753/2024-VLR	50 vittigheder på to hjemmesider (senere frifundet af Højesteret)	7 dages betinget fængsel; mindretal i landsretten: 5 dagbøder á 500 kr.

Bødeudmålingen følger dagbodssystemet, hvor antallet af dagbøder afspejler forholdets grovhed og udbredelsens omfang, mens bødens størrelse fastsættes efter tiltaltes økonomiske forhold. I **SS-848/2015-HEL** lagde retten udtrykkeligt vægt på »udtalelsernes karakter og den relativt begrænsede udbredelse« ved antallet, og på tiltaltes status som pensionist ved størrelsen.

Frihedsstraf forekommer især, hvor § 266 b sammenstødes med § 136, stk. 1 om offentlig tilskyndelse til forbrydelse:

- **V.L. S-2441-16** (17. februar 2017): Facebook-indlæg med »SKYD svinene!«, »Likvidere lortet!« og »skær halsen over på de svin«. Vestre Landsret skærpede byrettens 60 dage til en fællesstraf på 3 måneders fængsel, jf. § 61, stk. 1, men gjorde den betinget med prøvetid på 1 år og tillagde en tillægsgbøde på 7.500 kr. Landsretten begrundede den betingede form således:

Efter oplysningerne om tiltaltes gode personlige forhold, og da han ikke tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet, tiltrædes det, at det er forsvarligt at fastsætte fængselsstraffen som en rent betinget straf med vilkår som fastsat af byretten.

- **S-2236-24** (11. juni 2025): Kommentar på TV2 Nyheders Facebook-side om udryddelse af muslimer. 60 dages betinget fængsel med prøvetid på 1 år. Skærpende: § 81, nr. 6. Formildende: at tiltalte redigerede opslaget efter ni minutter og derved begrænsede virkningen, jf. § 82, nr. 8, samt gode personlige forhold.

Gennemgående ses, at gode personlige forhold og fravær af ligeartede forstraffe fører til betingede domme efter § 56, stk. 1, selv hvor forholdet i sig selv udløser frihedsstraf. Pressenævnets afgørelse af 26. marts 2025 refererer dog en dom fra Østre Landsret i september 2021, hvor en partistifter blev idømt 3 måneders betinget fængsel for overtrædelse af § 266 b – og hvor gentagelsen (samme person blev senere fundet skyldig ved byretten for en YouTube-video fra 2019 med en sammenligning af en nationalitets gennemsnits-IQ med en orangutang) illustrerer, at recidiv trækker niveauet op.

En særskilt skærpelsesmulighed kom til med lov nr. 201 af 25. februar 2025, der indsatte § 81 f. Bestemmelsen giver mulighed for at forhøje straffen med indtil det halve, hvis lovovertrædelsen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, handicap, seksuelle orientering, kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika, og er begået inden for en skærpet strafzone eller under en skærpet strafferperiode udpeget efter politiloven. Forarbejderne fastslår udtrykkeligt, at »enhver overtrædelse af straffelovens § 266 b« er omfattet, og at straffniveauet i almindelighed forhøjes med 50 pct.

LOV

[Straffeloven § 56, stk. 1](#)

[Straffeloven § 81f](#)

[Straffeloven § 136, stk. 1](#)

[Straffeloven § 266b, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS	Landsretten · Betinget fængsel for hadefulde ytringer og tilskyndelse til udryddelse af muslimer på Facebook	11.06.2025
	Landsretten · Dom for racistiske udtalelser på hjemmesider - Overtrædelse af straffelovens § 266 b	24.02.2025
	Landsretten · Dom for offentlig tilskyndelse til vold og hadefulde udtalelser mod muslimer på Facebook	17.02.2017
	Byretten · Dom for racistiske udtalelser på hjemmesider – Betinget fængsel	03.04.2024
	Byretten · Dommens sammenfatning: Bødestraf for racistiske udtalelser på Facebook - Overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1	11.02.2016
	Byretten · Dom for overtrædelse af racismeparagraffen ved fremsættelse af grove hadske udtalelser på Facebook	28.09.2015
	Pressenævnet · Pressenævnets vurdering af medieomtale om domfældelse for overtrædelse af racismeparagraffen	26.03.2025

§ 10 Sammenstød med § 136 om offentlig tilskyndelse til forbrydelse

Hadefulde ytringer, der samtidig opfordrer til vold, rammes typisk af både § 266 b og § 136, stk. 1, hvorefter den, som uden derved at have forskyldt højere straf offentlig tilskynder til forbrydelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 år. De to bestemmelser har delvis overlappende gerningsindhold – begge kræver offentlig fremsættelse – men rammer forskellige krænkelser: § 266 b beskytter gruppen mod forhånelse, § 136 beskytter samfundet mod opildning til kriminalitet.

I **V.L. S-2441-16** blev begge bestemmelser anvendt på samme Facebook-indlæg fra 14. november 2015, hvor tiltalte havde svaret på Facebooks prompt »Hvad har du på hjertet?« med udsagn som »SKYD svinene!« og »skær halsen over på de svin«. Både byret og landsret fandt ham skyldig i begge overtrædelser.

Samme kumulation ses i **S-2236-24**, hvor Vestre Landsret tiltrådte byrettens skyldkendelse efter både § 136, stk. 1, og § 266 b, stk. 1, med § 81, nr. 6 som skærpende omstændighed. Retten formulerede det dobbelte gerningsindhold præcist: teksten var efter sit indhold »en trussel og forhånelse i hvert fald af muslimer, der bekender sig til islam, og en opfordring til, at disse og de andre nævnte skal udryddes«.

Omvendt kan § 136 stå alene, hvor § 266 b's gruppekriterium ikke er opfyldt, eller hvor tiltalen ikke omfatter bestemmelsen. I **AM2021.06.03B2** blev en Facebook-kommentar (»skyd det ros«) på en offentligt tilgængelig side alene henført under § 136, stk. 1, jf. § 81, nr. 6. Retten i Esbjerg formulerede grundlaget således:

Efter ordlyden af tiltaltes kommentar og sammenhængen med indholdet af opslaget, som lå på en offentlig tilgængelig side på Facebook, har tiltalte ved at skrive "skyd det ros" offentligt tilskyndet til forbrydelse med baggrund i andres tro og etniske oprindelse.

Straffen blev 40 dages betinget fængsel, hvor det indgik formildende, at forholdet var begået over tre år tidligere, og at tiltalte havde søgt at hindre gentagelse.

Hvor ytringen retter sig mod en *bestemt person* frem for en gruppe, falder § 266 b bort, og forholdet henføres i stedet under § 136 eller trusselsbestemmelserne. I **AM2021.11.03B2** blev en kommentar i en offentlig Facebookgruppe med ca. 12.000 medlemmer (»Skyd nu bare den kæmpe mongol. En skændsel for Danmark«) rettet mod en navngiven politiker henført under § 136, stk. 1, jf. § 81, nr. 7 om gerninger med baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat. Retten i Randers foretog en objektiv egnethedsvurdering:

Selvom tiltalte har forklaret, at han ikke mente, at X skulle skydes, så finder retten, at kommentaren var egnet til at tilskynde til en forbrydelse, og at dette må have stået tiltalte klart.

Det skal bemærkes, at forarbejderne til [lov nr. 2601 af 28. december 2021](#) udtrykkeligt undtager § 266 b-ytringer fra begrebet »lovlige ytringer« i § 81, nr. 7 og i § 266, stk. 2: strafskærpelsen for trusler mod ytringsfriheden omfatter ikke tilfælde, hvor truslen har baggrund i ytringer, der selv er i strid med § 136, stk. 1, § 266 b eller § 267. Den, der selv har overtrådt racismeparagraffen, nyder altså ikke den forstærkede beskyttelse mod trusler.

LOV

[Straffeloven § 81](#)
[Straffeloven § 136, stk. 1](#)
[Straffeloven § 266b, stk. 1](#)
[Straffeloven § 266, stk. 2](#)

PRAKSIS	Landsretten · Betinget fængsel for hadefulde ytringer og tilskyndelse til udryddelse af muslimer på Facebook	11.06.2025
	Landsretten · Dom for offentlig tilskyndelse til vold og hadefulde udtalelser mod muslimer på Facebook	17.02.2017
	Byretten · Betinget fængsel for offentlig tilskyndelse til vold mod politiker på Facebook	03.11.2021

Byretten · Betinget fængsel for offentlig tilskyndelse til forbrydelse med etniske/religiøse motiver via Facebook-kommentar 03.06.2021

§ 11 Afgrænsning mod § 81, nr. 6 – hadmotiv som strafskærpelse ved andre forbrydelser

§ 266 b er en **selvstændig forbrydelse**, hvor ytringen i sig selv er gerningsindholdet. Den skal holdes adskilt fra § 81, nr. 6, hvorefter det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som skærpende omstændighed, »at gerningen helt eller delvis har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, handicap, seksuelle orientering, kønsidentitet, kønsudtryk, kønskarakteristika eller lignende«. Den bestemmelse skærper straffen for *andre* forbrydelser – vold, hærværk, drab – begået med hadmotiv, og er behandlet selvstændigt i praksisoversigten om **racisme som strafskærpelse**.

Sondringen er praktisk vigtig, fordi de to bestemmelser ofte optræder i samme sagsmateriale.

Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 1 behandler dem da også under den fælles overskrift »hadforbrydelser«. Et par illustrationer af § 81, nr. 6-sporet:

- **AM2022.08.09V**: Trussel sendt via Facebook Messenger til et folketingsmedlem (»Synes bestemt en IDIOT som dig skal forlade vores land eller stil dig ud foran min Audi...«). Forholdet blev henført under § 119, stk. 1 med både § 81, nr. 6 og § 81, nr. 7 som skærpende. § 266 b var ikke i spil, fordi truslen rettede sig mod én person.
- **S-1431-23** og **S-2337-23**: Voldssager med homofobisk motiv henført under § 244, stk. 1, jf. § 81, nr. 6. I sidstnævnte omgjorde Østre Landsret byrettens vurdering og fastslog, at forurettedes egen provokerende adfærd ikke kunne negere hadmotivet, når adfærden netop var udløst af de tiltaltes forudgående krænkende bemærkninger om hendes seksualitet.

Den skarpe grænse går altså ved, om ytringen *er* forbrydelsen (§ 266 b) eller kun er *motiv-indikator* for en anden forbrydelse (§ 81, nr. 6). Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 2.3.1 understreger i den forbindelse, at krænkende udtalelser under en anden forbrydelse ikke automatisk godtgør hadmotivet. I **U 2008.65Ø** udøvede tiltalte vold mod en buschauffør og kaldte ham samtidig »perker« og »perkersvin« samt spurgte »hvorfor kommer I her til landet?«. Landsretten fandt alligevel, at volden ikke med den fornødne sikkerhed kunne anses for at have baggrund i chaufførens etniske oprindelse, men udelukkende skyldtes irritation over, at bussen ikke var stoppet. § 81, nr. 6, fandt ikke anvendelse.

Omvendt indsatte lov nr. 2591 af 28. december 2021 ordene »helt eller delvis« i § 81, nr. 6, hvorved det udtrykkeligt fremgår, at et *delvist* hadmotiv er tilstrækkeligt. Ifølge Rigsadvokatmeddelelsen var der ikke hermed tilsigtet nogen ændring af retstilstanden, idet det allerede fulgte af forarbejderne til lov nr. 218 af 31. marts 2004, at bestemmelsen sigter på tilfælde, hvor motivet helt eller delvis kan tilskrives de opregnede forhold.

LOV

[Straffeloven § 81](#)

[Straffeloven § 119, stk. 1](#)

[Straffeloven § 244, stk. 1](#)

[Straffeloven § 266b, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsretten · Voldssag med homofobisk motiv: Landsretten skærper straffen for begge tiltalte 30.09.2024

Landsretten · Voldeligt overfald motiveret af hadforbrydelse (seksuel orientering) mod to unge mænd – betinget fængsel og tilsyn 14.11.2023

Landsretten · Ubetinget fængsel for trusler mod folketingsmedlem via Facebook Messenger: Skærpelse grundet etnicitet og offentlig funktion 09.08.2022

§ 12 Processuelle særregler: forelæggelse, domsmænd og medieansvar

§ 266 b er undergivet en usædvanlig tæt central kontrol. [Rigsadvokatmeddelelsen om forelæggelse og indberetning, pkt. 3.3.4](#) fastslår hovedreglen kort: **politikredsene skal forelægge alle sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b for statsadvokaten**. Det gælder i tre retninger:

- **Sigtelse rejst:** politidirektøren forelægger sagen for statsadvokaten med indstilling om tiltaleespørgsmålet – og udkast til anklageskrift eller bødeforelæg, hvis tiltale indstilles.
- **Anmeldelse påtænkes afvist** efter [retsplejelovens § 749, stk. 1](#), eller **efterforskning påtænkes indstillet** efter § 749, stk. 2: også disse sager skal forelægges statsadvokaten med begrundelse.
- **Omsubsumption:** beslutter statsadvokaten at henføre forholdet under en anden straffebestemmelse end § 266 b, udfærdiges som udgangspunkt en påtaleopgivelse, hvoraf det tillige skal fremgå, at sagen sendes tilbage til politiet til behandling efter en anden bestemmelse.

Baggrunden for den strenge ordning er dels hensynet til ensartet praksis, dels Danmarks internationale forpligtelser. Den tidligere meddelelse fra 2006 fremhæver, at FN's Racediskriminationskomité over for Danmark har påpeget, at det udgør en krænkelse af racediskriminationskonventionen, hvis der ikke gennemføres en effektiv efterforskning med henblik på at beslutte, om der er sket en racediskriminerende handling. Derfor bør der i almindelighed foretages afhøring af den, der har fremsat udtalelsen, medmindre det er åbenbart, at der ikke foreligger en overtrædelse.

Domsmænd medvirker som udgangspunkt, selv om der alene nedlægges bødepåstand. Efter [retsplejelovens § 686, stk. 2](#) skal domsmænd medvirke, hvis sagen må anses for at være af særlig indgribende betydning for tiltalte eller af særlig offentlig interesse – og Højesteret har i **U 1999.1731H** udtalt, at sager om overtrædelse af bl.a. § 266 b i almindelighed må anses for at være af den karakter. Det skal derfor i hver enkelt sag konkret vurderes, om sagen bør afvikles som domsmandssag.

Medieansvar: rejses der tiltale mod personer omfattet af medieansvarsloven, har Rigsadvokaten tiltalekompetencen efter [medieansvarslovens § 28](#). Sagen forelægges da via statsadvokaten for Rigsadvokaten, der udfærdiger en tiltaleresolution, som træder i stedet for et anklageskrift.

Endelig gælder en **indberetningsordning**: domme og bødeforelæg om § 266 b sendes til orientering til den forelæggende statsadvokat, og statsadvokaterne opdaterer løbende praksisoversigten i Anklagemyndighedens Vidensbase. Statsadvokaten skal inddrages i overvejelser om eventuel anke – hvilket forklarer, hvorfor de principielle sager systematisk føres til Højesteret.

LOV

[Medieansvarsloven § 28](#)[Retsplejeloven § 686, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 749, stk. 1, 2](#)[Straffeloven § 266b, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Frifindelse for hadefulde ytringer: Vittigheder på jokehjemmesider falder uden for straffelovens § 266 b efter helhedsvurdering af kontekst

23.01.2026

Landsretten · Dom for racistiske udtalelser på hjemmesider - Overtrædelse af straffelovens § 266 b

24.02.2025

§ 13 Sammenfatning: tre filtre og en helhedsvurdering

Praksis efter § 266 b kan sammenfattes i tre kumulative filtre, som anklagemyndigheden skal passere, og en overordnet vurderingsnorm, som domstolene anlægger.

Første filter – fremsættelsesmåden. Ytringen skal være fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds. Offentligt tilgængelige profiler, hjemmesider og debatfora er som hovedregel omfattet. Ved lukkede fora står og falder sagen med den tekniske dokumentation for profilopsætning og adgangskreds – som i **8-2682/2015**, hvor Rigspolitiets undersøgelse af rækkevidden bar domfældelsen igennem, og modsat i **Sag 228/2011**, hvor Højesteret frifandt på grund af manglende bevis for udbredelsesforsæt.

Andet filter – grovheden. Ytringen skal true, forhåne eller nedværdige. Kernen er, om den indebærer, at gruppen generelt mangler værdi som mennesker: dyresammenligninger, sygdomssammenligninger og generaliserende påstande om grov kriminalitet passerer typisk tærsklen. Uden for falder forhold af mindre grovhed, videnskabelige teorier og udtalelser fremsat som led i en saglig debat.

Tredje filter – gruppen. Den ramte persongruppe skal være afgrænset ved et af de beskyttede kendetegn, og forhånelsen skal ske *på grund af* dette kendetegn. Dette filter er i praksis det skarpeste. Højesteret frifandt i **Sag 100/2020** (UfR 2021.1824 H), fordi »ikke-vestlige migranter« og »asylansøgere« ikke er afgrænset ved race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse, tro eller seksuel orientering – og landsretten frifandt i **TfK 2013.967V**, fordi »personer, der ikke er danskere« ikke er en bestemt gruppe.

Vurderingsnormen. Filtrene anvendes ikke mekanisk på det enkelte udsagn. Højesteret fastslog den 23. januar 2026 i **SS-48/2025-HJR**, at strafbarheden beror på en helhedsvurdering, hvor der lægges vægt på udtalelsens indhold, den sammenhæng den er fremsat i, og hvem der har fremsat den. Netop denne helhedsvurdering skilte Højesteret fra Vestre Landsrets flertal i **SS-753/2024-VLR**, der havde fundet, at vittighedsformen ikke kunne føre til et andet resultat for 50 udsagn om jøder og sorte mennesker. Uenigheden gennem tre instanser – med dissens i både byret og landsret – viser, at grovhedsvurderingen i kontekst forbliver det mest omstridte element i bestemmelsen.

Retningen fremad. To udviklinger trækker i modsat retning. På den ene side udvidede [lov nr. 2591 af 28. december 2021](#) beskyttelsen til handicap og kønsminoriteter, og [lov nr. 201 af 25. februar 2025](#) indførte med [§ 81 f](#) mulighed for 50 pct. skærpelse inden for skærpede straffzoner og strafferperioder – begge dele udtryk for en politisk vilje til at styrke værnet. Østre Landsrets dom af 8. maj 2026 i **AM2026.05.08Ø** viser, at det nye grundlag har reelt gennemslag: forhånelse af drag queens rammes som forhånelse af kønsudtryk. På den anden side har Højesteret i både 2021 og 2026 frifundet i de mest profilerede sager og fastholdt en fortolkning under »fornødent hensyn til ytringsfriheden«. Sanktionsniveauet for rene stk. 1-forhold forbliver bøde i førstegangstilfælde, mens propagandavirksomhed efter [stk. 2](#) og sammenstød med [§ 136](#) løfter niveauet til betinget frihedsstraf i størrelsesordenen 40 dage til 3 måneder.

LOV	Straffeloven § 81f	Straffeloven § 136, stk. 1	Straffeloven § 266b, stk. 1, 2
PRAKSIS			
	Højesteret · Frifindelse for hadefulde ytringer: Vittigheder på jokehjemmesider falder uden for straffelovens § 266 b efter helhedsvurdering af kontekst		23.01.2026
	Højesteret · Højesteret frifinder medlemmer af Danskernes Parti for overtrædelse af racismeparagraffen (§ 266 b) ved uddeling af "Asylspray"		20.01.2021
	Højesteret · Højesterets frifindelse i sag om udtalelser om muslimer grundet manglende bevis for udbredelsesforsæt		20.04.2012
	Landsretten · Østre Landsret domfælder for hadefuld ytring mod drag queens: "Pædofili i børnehøjde..." udgør forhånelse af kønsudtryk efter straffelovens § 266 b		08.05.2026
	Landsretten · Dom for racistiske udtalelser på hjemmesider - Overtrædelse af straffelovens § 266 b		24.02.2025

Byretten · Dom for overtrædelse af racismeparagraffen ved fremsættelse af grove hadske udtalelser på Facebook 28.09.2015

REFERENCE Lovgrundlag

5 paragraffer

Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. § 1	Straffeloven § 81	
Straffeloven § 81f	Straffeloven § 136	stk. 1
Straffeloven § 266b		stk. 1, 2

MATERIALE Citerede afgørelser

19 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

3

23.01.2026	Frifindelse for hadefulde ytringer: Vittigheder på jokehjemmesider falder uden for straffelovens § 266 b efter helhedsvurdering af kontekst	10668-12646
20.01.2021	Højesteret frifinder medlemmer af Danskernes Parti for overtrædelse af racismeparagraffen (§ 266 b) ved uddeling af "Asylspray"	Sag 100/2020
20.04.2012	Højesterets frifindelse i sag om udtalelser om muslimer grundet manglende bevis for udbredelsesforsæt	Sag 228/2011

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

8

08.05.2026	Østre Landsret domfælder for hadefuld ytring mod drag queens: "Pædofili i børnehøjde..." udgør forhånelse af kønsudtryk efter straffelovens § 266 b	AM2026.05.08Ø
08.05.2026	Hadefuld ytring om drag queens på Facebook – "pædofile stødder"-kommentar om dragshow for børn stadfæstet af Østre Landsret	S-2179-25
11.06.2025	Betinget fængsel for hadefulde ytringer og tilskyndelse til udryddelse af muslimer på Facebook	S-2236-24
24.02.2025	Dom for racistiske udtalelser på hjemmesider - Overtrædelse af straffelovens § 266 b	7231-8722
30.09.2024	Voldssag med homofobisk motiv: Landsretten skærper straffen for begge tiltalte	S-2337-23
14.11.2023	Voldeligt overfald motiveret af hadforbrydelse (seksuel orientering) mod to unge mænd – betinget fængsel og tilsyn	S-1431-23
09.08.2022	Ubetinget fængsel for trusler mod folketingsmedlem via Facebook Messenger: Skærpelse grundet etnicitet og offentlig funktion	AM2022.08.09V
17.02.2017	Dom for offentlig tilskyndelse til vold og hadefulde udtalelser mod muslimer på Facebook	V.L. S-2441-16

BYRETTE · FØRSTE INSTANS

5

03.04.2024	Dom for racistiske udtalelser på hjemmesider – Betinget fængsel	4941-5957
------------	---	-----------

03.11.2021	Betinget fængsel for offentlig tilskyndelse til vold mod politiker på Facebook	AM2021.11.03B2
03.06.2021	Betinget fængsel for offentlig tilskyndelse til forbrydelse med etniske/religiøse motiver via Facebook-kommentar	AM2021.06.03B2
11.02.2016	Dommens sammenfatning: Bødestraf for racistiske udtalelser på Facebook - Overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1	661-755
28.09.2015	Dom for overtrædelse af racismeparagraffen ved fremsættelse af grove hadske udtalelser på Facebook	8-2682/2015

PRESSENÆVNEN · NÆVN / KLAGEINSTANS

3

26.03.2025	Pressenævnets vurdering af medieomtale om domfældelse for overtrædelse af racismeparagraffen	
22.09.2022	Pressenævnet frifinder Netavisen Pio for kritik i sag om debatindlæg og beskyldninger om racistisk sprogbrug	2022-80-0857
12.11.2019	Pressenævnet afviser krav om genmæle efter omtale af kontroversielle Facebook-opslag	2019-80-0315